

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 8C/160/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5316204466
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lýdia Stehurová
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2019:5316204466.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Č a d c a sudkyňou Mgr. Lýdiou Stehurovou v právnej veci žalobcu: Sociálna poisťovňa, a. s., 29. augusta 8 a 10, 813 63 Bratislava, IČO: 30 807 484, pobočka Považská Bystrica, Kukučínova 208/23, 017 53 Považská Bystrica, proti žalovanému: P. I., G.. X. X. XXXX, A. XXX, XXX XX J., zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Stopka, JUDr. Cisarík, s. r. o., Potočná 2835/1A, 022 01 Čadca, IČO: 36 866 849, o náhradu škody vo výške 5.791,46 € s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 5.791,46 € v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalobcovi náhradu trov konania nepriznáva.

III. Subjekt Kooperativa poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441 má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku, v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobou zo dňa 31.5.2016, doručenou súdu dňa 3.6.2016, sa žalobca voči označenému žalovanému domáhal zaplata sumy 5.791,46 € na tom skutkovom základe, že dňa 1.12.2002 žalovaný riadil osobné motorové vozidlo, nedal prednosť v jazde, spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej utrpela zranenia C. O., pre ktoré bola od 1.12.2002 uznaná invalidnou. Invalidný dôchodok jej bol vyplatený za obdobie od 1.9.2013 do 31.12.2014 vo výške 5.791,46 €. Zavinené protiprávne konanie žalovaného je zrejmé z právoplatného trestného rozkazu Okresného súdu Považská Bystrica, vydaného dňa 22.4.2003 vo veci 2T/45/2003, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 3.5.2003. Nárok na náhradu tohto plnenia uplatnil v zmysle § 31 zákona č. 274/1994 Z.z. o sociálnej poisťovni, podľa ktorého má žalobca právo voči tretím osobám na náhradu dávok poskytnutých z nemocenského poistenia a z dôchodkového zabezpečenia v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania. V žalobe podanej za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku označil ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného aj subjekt C. O.Ň., Q..A., Z. T. W., ktorý v období od 1.12.2002 do 1.9.2013 za žalovaného zaplatil náhradu škody spočívajúcu vo vyplatenom invalidnom dôchodku žalobcom v celkovej sume 37.034,10 €. C. O., Q..A.. však neuhradila žalobcovi za žalovaného invalidný dôchodok za obdobie od 1.9.2013 do 31.12.2014, napriek výzve žalobcu. C. O., Q..A.. odmietla realizovať likvidáciu poisťnej udalosti a žalobcovi nahradiť plnenia, ktoré poskytoval poškodenej v rozhodnom období, žalobca preto vyzval priamo žalovaného na uznanie a dobrovoľné splnenie povinnosti, ktorý uvedenú výzvu predložil svojmu poisťovateľovi. K žalobe žalobca pripojil potvrdenie o výške dôchodkových dávok zo dňa 27.10.2014 na čl. 4, potvrdenie o výške dôchodkových dávok zo dňa 28.5.2015 na čl. 5, trestný rozkaz Okresného súdu Považská Bystrica 2T/45/2003-61 zo dňa 22.4.2003 čl. 6, žiadosť o likvidáciu poisťnej udalosti zo dňa 25.2.2016 čl. 8, výzvu č. 102012 sociálnej poisťovne zo dňa 25.2.2016 čl. 9, stanovisko O. C. O.,

Q..A.. zaslané sociálnej poisťovni zo dňa 18.3.2016 čl. 10 a výzvu č. 102012 sociálnej poisťovne zaslanú žalovanému zo dňa 6.4.2016 na čl. 12. V replike zo dňa 8.2.2017 na čl. 37 žalobca na žalobe v celom rozsahu zotrval. Je toho názoru, že všetky predpoklady pre uplatnenie svojho práva voči žalovanému preukázal, tak náhradu škody, resp. jej výšku (vyplatený invalidný dôchodok), tiež zavinené protiprávne konanie tretej osoby - žalovaného a príčinnú súvislosť medzi vyplateným invalidným dôchodkom (škodou) a zavineným protiprávnym konaním žalovaného. Výšku škody preukázal v súlade so zákonom o sociálnom poistení, a to potvrdením o výplate invalidného dôchodku. K vznesenej námietke premlčania zo strany žalovaného uviedol, že nie je zrejmé, ktorá časť uplatneného nároku má byť premlčaná. Podľa názoru žalobcu ide o všeobecnú 3-ročnú premlčaciu dobu upravenú v § 101 Občianskeho zákonníka, vo vzťahu ku ktorej je špeciálna právna úprava obsiahnutá v § 238 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení. Žalobca ďalej vznesol návrh na vykonanie dôkazov výsluchom C. O. ako poškodenej, predložením lekárskeho správy sociálnej poisťovne týkajúcej sa posúdenia zdravotného stavu poškodenej od roku 2003 a tiež predloženie poisťovnej zmluvy na motorové vozidlo žalovaného i všeobecných poisťovných podmienok povinného zmluvného poistenia účinných v čase dopravnej nehody intervenientom na strane žalovaného. Nakoľko žalobca je toho názoru, že nárok na náhradu škody, ktorá spočíva vo vyplatených dávkach dôchodkového poistenia, je krytý, resp. spadá do rozsahu poistenia zodpovednosti v zmysle § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení účinnom v čase dopravnej nehody, teda ku dňu 1.12.2002, odkázal žalovaného na uplatnenie svojho nároku u svojho poisťovateľa. Urobil tak v záverečnom prednese učenom na pojednávaní, na ktorom na svojej žalobe naďalej v celom rozsahu zotrval. V nadväznosti na predbežné právne posúdenie na dôkazných návrhoch vznesených v replike ďalej netrval. K replike pripojil vyjadrenie likvidátora a likvidačné správy vystavené C. O., Q..A.. pre žalobcu zo dňa 6.6.2005 na čl. 39, vrátane doručky na čl. 40, výzvu č. 426/2003 adresovanú žalovanému, ide o zásielku zo dňa 24.5.2005 na čl. 41, ďalšie vyjadrenie likvidátora zo dňa 3.11.2005 na čl. 42, žiadosť žalobcu o likvidáciu poisťovnej udalosti zo dňa 27.10.2005 na čl. 43, výzvu žalobcu č. 426/2003 adresovanú žalovanému zo dňa 27.10.2005 čl. 44, vrátane doručky na čl. 45, vyjadrenie likvidátora zo dňa 31.5.2006 na čl. 46, žiadosť o likvidáciu poisťovnej udalosti zo dňa 22.5.2006 na čl. 47, výzvu žalobcu adresovanú žalovanému zo dňa 24.4.2006 na čl. 48, vrátane doručky na čl. 49, vyjadrenie likvidátora zo dňa 9.5.2007 na čl. 50, žiadosť o likvidáciu poisťovnej udalosti zo dňa 17.4.2007 na čl. 51, ďalšiu výzvu žalobcu adresovanú žalovanému zo dňa 30.3.2007 na čl. 52, vrátane doručky na čl. 53, oznámenie C. O., Q..A.. o poistnom plnení zo dňa 14.3.2008 čl. 54, ďalej zo dňa 4.3.2009 čl. 55, zo dňa 12.2.2010 čl. 56, zo dňa 23.2.2011 čl. 57, zo dňa 11.6.2012 čl. 58, zo dňa 18.11.2013 čl. 59.

2. Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe zo dňa 8.9.2016 na čl. 20 vyjadril nesúhlas so žalobou a ňou uplatneným nárokom. Namietol aktívnu i pasívnu vecnú legitimitáciu, dôvodiac, že ani v trestnom konaní ani neskôr žalobca nepožíval akékoľvek oprávnenie vystupovať za poškodeného a ani sám nebol poškodený. Navyše z poisťovného vzťahu žalovaného s poisťovňou C. O., Q..A.. hradila uvedená poisťovňa dôchodkové dávky, resp. ich žalobcovi preplácala, a to po dobu 11 rokov, od 1.12.2002 do 1.9.2013. Je preto zrejmé, že by malo ísť o vzťah medzi žalobcom a tzv. vedľajším účastníkom na strane žalovaného, keďže doposiaľ 11 rokov trval medzi nimi vzťah. Celá záležitosť na jeho poistenie šla mimo žalovaného. Nebol účastný akéhokoľvek vzťahu, či už so žalobcom, alebo vedľajším účastníkom, alebo poškodenu. Zároveň vznesol námietku premlčania, uvádzajúc, že minimálne časť nároku by bola zo strany žalobcu premlčaná. V duplike, doručenej súdu dňa 12.1.2018 na čl. 62, uviedol, že nemá voči vyjadreniu intervenienta žiadne námietky. Vzhľadom k tomu, že je zrejmé, že ide o poistenie, ktoré mal žalovaný uzatvorené, a tým je krytá i náhrada škody vzniknutá výplatom dávok dôchodkového poistenia, čo po celé obdobie od roku 2002 až do dnešného dňa intervenient nepopieral a výplatu dávok preplácal a riadne plnil. Na pojednávaní žalovaný na svojich vyjadreniach zotrval. Vo vzťahu k námietke premlčania uviedol, že na nej ďalej netrvá. Listom zo dňa 31.10.2016 na čl. 31 oznámil, že keďže postup žalobcu považoval za protiprávny, požiadal Národnú banku Slovenska, aby vykonala dohľad nad činnosťou C. O., Q..A.. K tomuto svojmu tvrdeniu pripojil aj vyjadrenie Národnej banky Slovenska zo dňa 18.10.2016 na čl. 33.

3. Súd na prejednanie veci nariadil pojednávanie, na ktoré strany riadne predvolal, pojednávanie vykonal v ich prítomnosti. Na pojednávaní vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov, z ktorých mal zistený nasledovný skutkový stav a vyvodil z nich nasledovné právne závery.

4. Z trestného rozkazu Okresného súdu v Považskej Bystrici č. konania 2T/45/2003-61 zo dňa 22.4.2013, právoplatného dňa 3.5.2003, mal preukázané, že žalovaný bol uznaný vinným z trestného činu ublíženia

na zdraví podľa § 224 ods. 1, 2 Trestného zákona, ktorým inému, v danom prípade poškodenej C. O., z nedbanlivosti spôsobil ťažkú ujmu na zdraví tým, že porušil dôležitú povinnosť uloženú mu podľa zákona, keď vychádzajúc zo skutkovej vety dňa 1.12.2002 riadil osobné motorové vozidlo po ceste označenej dopravnou značkou ako vedľajšia cesta, kde na križovatke označenej dopravnou značkou ako cesta hlavná nedal prednosť v jazde po hlavnej ceste prichádzajúcemu nákladnému motorovému vozidlu. Pri dopravnej nehode okrem iných spolujazdcov vo vozidle žalovaného i v tom čase maloletá C. O. utrpela ťažký úraz hlavy s poruchou vedomia, zakrvácanie do komorového systému mozgu, čo si vyžiadalo lekárske ošetrovanie s operačným spôsobom liečby a práceneschopnosť od 1.12.2002, pričom tá aj ku dňu podania obžaloby naďalej trvala.

5. Žalobca požiadal o likvidáciu poisťnej udalosti subjekt C. O., Q..A.. v nadväznosti na potvrdenie o vyplatených dávkach dôchodkového poistenia za rok 2013 a 2014 a výzvy č. 102012 z 25.2.2016, ktoré rovnako k žalobe pripojil. Z výzvy č. 102012 zo dňa 25.2.2016 na čl. 9 vyplýva, že tá bola realizovaná žalobcom vo vzťahu k žalovanému ako tretej osobe za účelom uznania a dobrovoľného splnenia povinnosti nahradiť škodu, ktorá žalobcovi vznikla výplatom dôchodkových dávok plnených Kataríne O., G.. XX.X.XXXX vo výške 5.791,46 €, a to v podobe invalidného dôchodku vyplácaného v období od 1.9.2013 do 31.12.2014. C. O., Q..A.. vo svojom stanovisku pre žalobcu zo dňa 18.3.2016 na čl. 10 poukázala na to, že § 4 zákona o povinnom zmluvnom poistení vo svojom pôvodnom znení ani v náznakoch neobsahoval úpravu týkajúcu sa nahrádzania prípadných nárokov z titulu sociálneho poistenia ako takého zo strany poisťovateľa za poisteného. Tým však nedošlo k dotknutiu práva sociálnej poisťovne domáhať sa voči poistenému ako škodcovi regresného nároku podľa ustanovenia § 31 zákona o sociálnom poistení. Avšak v prípade úhrady takéhoto nároku zo strany poisteného však tento nemal možnosť domáhať sa jeho refundácie zo strany poisťovne práve z dôvodu absentujúcej právnej úpravy. Poisťovňa zastáva názor, že žalobca ako sociálna poisťovňa nikdy nemala, nemohla mať a nemá postavenie poškodeného v zmysle zákona o povinnom zmluvnom poistení. O škode vzniknutej sociálnej poisťovni možno podľa § 238 ods. 1 zákona o sociálnom poistení hovoriť až momentom výplaty dôchodkových dávok poškodenému v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretích osôb, teda poisteného ako škodcu, pričom sociálna poisťovňa má voči týmto tretím osobám nárok na náhradu vzniknutej škody. Keďže sociálna poisťovňa nemá status poškodeného, nemôže sa voči C. O., Q..A.. ani domáhať splnenia nárokov za poisteného podľa ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a) zákona o PZP. Za oprávnené je možno považovať len nároky poisteného na náhradu dávok, ktoré samotný poistený ako škodca vyplatil sociálnej poisťovni z titulu náhrady škody, ktorú si podľa zákona o sociálnom poistení voči nemu po výplate samotných dávok uplatnila.

6. Žalobca výzvou zo dňa 6.4.2016 vyzval žalovaného k uznaniu a dobrovoľnému splneniu povinnosti nahradiť žalobcovi škodu, ktorá mu vznikla z už uvedeného titulu, v uvedenej výške, v lehote do 15 dní od doručenia výzvy, k čomu pripojil i doručenkou, z ktorej vyplýva, že túto výzvu prevzal žalovaný dňa 8.4.2016.

7. Z potvrdenia o výške dôchodkových dávok, vydaného sociálnou poisťovňou dňa 27.10.2014 na čl. 4, vyplýva, že v mesiacoch september - december 2013 bol vyplácaný invalidný dôchodok C. O., G.. XX.X.XXXX vo výške 356,10 € mesačne.

8. Z potvrdenia o výške dôchodkových dávok, vydaného žalobcom dňa 28.5.2015 na čl. 5, vyplýva, že v mesiacoch január - december 2014 bol poškodenej C. O., G.. XX.X.XXXX vyplácaný invalidný dôchodok vo výške 363,90 € mesačne + v januári 2014 i suma 0,26 €. V roku 2014 teda spolu 4.367,06 €.

9. Z potvrdenia Národnej banky Slovenska zo dňa 18.10.2016 na čl. 33 vyplýva, že sporným názorom medzi poisťovňou a Národnou bankou Slovenska je existencia povinnosti poisťovne uhradiť za poisteného uplatnený, preukázaný a súdom priznaný nárok sociálnej poisťovne na náhradu škody. Spornou je skutočnosť, či poisťovňa podľa § 4 ods. 2 zákona o PZP v období medzi účinnosťou novely č. 430/2003 Z.z. a č. 110/2007 Z.z. je povinná nahradiť sociálnej poisťovni a zdravotnej poisťovni nároky vzniknuté úhradou nákladov zdravotnej starostlivosti, dávok nemocenského a dôchodkového poistenia. Poisťovňa dôvodí tým, že podľa platného znenia zákona o PZP do 21.3.2007 bola jej povinnosť preplatiť dávky len vo vzťahu k poškodenému, nie vo vzťahu k sociálnej poisťovni. Národná banka Slovenska prezentovala v tomto stanovisku svoj názor na výklad ustanovenia § 4 zákona o PZP, v zmysle ktorého uviedla, že pôvodné znenie uvedeného zákona, účinné do 31.3.2007, jasne stanovuje, že poistený / škodca má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho uhradil uplatnené, preukázané

nároky na náhradu škody vzniknutej úhradou nákladov zdravotnej starostlivosti, dávok nemocenského poistenia a dávok dôchodkového poistenia. Je potrebné upozorniť na fakt, že zákon používa slovné spojenie „za neho nahradil.“ Teda podľa názoru NBS by poisťovňa mala v situácii, keď je nárok sociálnej poisťovne nesporný, za poisteného tento nahradiť. Uvedené je možné vyvodiť aj zo zámeru zákonodarcu, ktorý rozšíril rozsah zmluvného poistenia zodpovednosti o inštitúty úhrady nákladov, a to nákladov na zdravotné poistenie a dávky nemocenského a dôchodkového poistenia. Odkázal tiež na dôvodovú správu k zákonu č. 430/2003 Z.z., v zmysle ktorého poisťovne na základe zmluvných ustanovení poistných zmlúv uhrádzajú poškodenému za svojich poistených aj náklady zdravotnej starostlivosti, dávky nemocenského a dôchodkového poistenia, čo je obvyklé aj vo väčšine európskych krajín a z toho dôvodu je vhodné rozšíriť rozsah poistenia zodpovednosti o tieto inštitúty. Uvedené dávky sú teda dávkami, ktoré sú vyplácané inštitúciami, ako sú zdravotné poisťovňa a sociálna poisťovňa. Zámer zákonodarcu o úhrade regresu týchto inštitúcií poisťovňami bol teda zrejmý. Skutočnosť, že zákonodarcu v zákone o PZP v období medzi zákonom č. 430/2003 a č. 110/2007 neuviedol výslovne, že regresný nárok sociálnej poisťovne a zdravotnej poisťovne je osobitným nárokom, ak tento nárok označil všeobecne, neznamena, že poisťovňa tieto nároky nemala plniť. Odkázal i na súvisiaci judikatúru Krajský súd Prešov rozhodnutie 19Co/73/2013, Okresný súd Nitra 19C/12/2011, vrátane potvrdzujúceho rozsudku Krajského súdu Nitra 9Co/2/2014. Zo záverov vyplýva, že za oprávnené je možné považovať len nároky poisteného na náhradu dávok, ktoré samotný poistený ako škodca vyplatil sociálnej poisťovni z titulu náhrady škody, ktorú si podľa zákona o sociálnom poistení voči nemu po výplate samotných dávok sociálna poisťovňa uplatnila. To znamená, že v prípade, ak poistený náhradu škody sociálnej poisťovni uhradí, táto mu bude poisťovňou z PZP poistenia preplatená.

10. Z vyjadrenia likvidátora C. O., Q..A.. zo dňa 6.6.2005 vyplýva, že v rámci refundácie boli priznané dávky dôchodkového zabezpečenia vyplatené za obdobie 1.12.2002 do 31.12.2003 v podobe invalidného dôchodku spolu vo výške 81.795,- Sk. Z ďalšieho vyjadrenia zo dňa 3.11.2005 vyplýva, že za obdobie od 1.1.2004 do 31.12.2004 bolo priznaných 80.983,- Sk. Z potvrdenia zo dňa 31.5.2006 vyplýva, že za obdobie od 1.1.2005 do 31.1.2006 bolo priznaných 95.059,- Sk. Z potvrdenia zo dňa 9.5.2007 vyplýva, že za obdobie od 1.2.2006 do 31.12.2006 bolo priznaných 86.308,- Sk.

11. Z oznámení o poistnom plnení, vydaných C. O., Q..A.. pre žalobcu na čl. 54 - 59 spisu, vyplýva, že za obdobie od 1.1.2007 do 31.12.2007 bola priznaná refundácia vo výške 99.665,- Sk, za obdobie od 1.1.2008 do 31.12.2008 vo výške 3.492,85 €, za obdobie od 1.1.2009 do 31.12.2009 vo výške 3.829,90 €, za obdobie od januára do decembra 2010 suma 3.947,13 €, za obdobie od 1.1.2001 do 1.2.2012 suma 4.376,33 €, za obdobie od 2.2.2012 do 1.9.2013 suma 6.655,14 €.

12. Podľa § 31 ods. 1, 2 zákona č. 274/1997 Z. z. o sociálnej poisťovni účinného do 31.12.2003 Sociálna poisťovňa má právo voči tretím osobám na náhradu dávok poskytnutých z nemocenského poistenia a z dôchodkového zabezpečenia v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania. (2) Právo na náhradu dávok poskytnutých z nemocenského poistenia a z dôchodkového zabezpečenia uplatňuje Sociálna poisťovňa v súdnom konaní podľa osobitných predpisov.

Podľa § 3 ods. 1 uvedeného zákona Sociálna poisťovňa vykonáva nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie podľa osobitných predpisov 1a) a poistenie zodpovednosti za škodu podľa tohto zákona a podľa osobitného predpisu. 1)

Podľa 2 písm. b) uvedeného zákona Sociálna poisťovňa pri vykonávaní činností uvedených v odseku 1 najmä b) rozhoduje o dávkach nemocenského poistenia a dôchodkového zabezpečenia a zabezpečuje ich výplatu v rozsahu vymedzenom osobitnými predpismi.

Podľa § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 o sociálnom poistení v znení účinnom v rozhodnom období, a to od 1.9.2013 do 31.12.2014, Sociálna poisťovňa má právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania; výšku škody preukazuje Sociálna poisťovňa potvrdením príslušnej organizačnej zložky Sociálnej poisťovne o výške vyplatených dávok.

Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

Podľa § 442 ods. 1 a 3 Občianskeho zákonníka uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk). (3) Škoda sa uhrádza v peniazoch; ak však o to poškodený požiada a ak je to možné a účelné, uhrádza sa škoda uvedením do predošlého stavu.

13. V danom prípade žalobca učinil predmetom sporu regresný nárok. Označil ho ako nárok na náhradu škody, ktorá mu vznikla v dôsledku výplaty dávok z dôchodkového zabezpečenia poukazovaných poškodenej C. O., ktorá sa stala poškodenou v dôsledku škodovej udalosti, ktorú zavinil žalovaný, čo bolo judikované právoplatným rozhodnutím vydaným v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde v Považskej Bystrici pod sp. zn. 2T/45/2003. Uvedený regresný nárok, ktorý nie je výslovne nárokom na náhradu škody na zdraví poškodeného podľa Občianskeho zákonníka, je svojim charakterom samostatným nárokom na náhradu škody vyplývajúcim z osobitného zákona, majúceho z tohto dôvodu povahu špeciálneho ustanovenia vo vzťahu k ustanoveniam Občianskeho zákonníka o náhrade škody.

14. V nadväznosti na vyššie uvedené (ods. 17) hmotnoprávnym základom pre uplatnenie práva žalobcu na náhradu dávok poskytnutých z dôchodkového poistenia vo forme invalidného dôchodku poškodenej v dôsledku zavinenej protiprávneho konania žalovaného spôsobením dopravnej nehody, pri ktorej došlo k poškodeniu zdravia poškodenej, ako poistenca žalobcu, majúceho za následok invaliditu, vynaložením dôchodkovej dávky v období do 31.12.2003, je zákon o Sociálnej poisťovni a v spornom období od 1.9.2013 do 31.12.2014 zákon o sociálnom poistení.

15. Už zákonné ustanovenie § 31 ods. 1 zákona č. 274/1994 Z.z. o sociálnej poisťovni účinné ku dňu vzniku škodovej udalosti (protiprávneho konania žalovaného) zakladalo regresný nárok sociálnej poisťovne voči tretej osobe, samozrejme za splnenia základných predpokladov. Následne aj ustanovenie § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v spojení s ustanovením § 260 ods. 1 uvedeného zákona, účinného v rozhodnom období (v období výplaty dávok - od 1.9.2013 do 31.12.2014), dostatočne určito a zrozumiteľne zakotvilo právo sociálnej poisťovne voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatou dávok v dôsledku ich zavinenej protiprávneho konania. Zákonným predpokladom vzniku tohto nároku je, že poisťovňa uhradila svojmu poistencovi (v danom prípade poškodenej) dávky dôchodkového poistenia, ktoré boli poskytnuté a vyplatené ako následok zavinenej protiprávneho konania tretej osoby (žalovaného škodcu) proti poistencovi. V danom prípade, ak poistencovi niektorá z týchto uvedených dávok poskytnutá skutočne bola, má sociálna poisťovňa regresné právo na náhradu tejto dávky (viď aj rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Mcd0/19/2008). V tomto smere súd považuje za potrebné poukázať na to, že obe ustanovenia, a to § 31 ods. 1 zákona č. 274/1994 Z.z. o sociálnom poistení a následne i § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 o sociálnom poistení, priznávajú žalobcovi špecifické právo požadovať „náhradu poskytnutých dávok“ a „náhradu škody“ od tretích osôb v dôsledku ich zavinenej protiprávneho konania voči poberateľovi dávky. V tomto smere k zmene zákona podľa názoru súdu nedošlo. Ak teda bola poistencovi poskytnutá niektorá z uvedených dávok, ako je tomu i v prejednávanom prípade a vznik tohto nároku na dávku bol zapríčinený zavinenej protiprávnym konaním žalovaného, čo je tiež tento prípad, má sociálna poisťovňa v zmysle citovaných ustanovení regresné právo na náhradu poskytnutej dávky (škody). Uvedené zákonné ustanovenia teda zakladajú regresný nárok sociálnej poisťovne voči tretím osobám, ak sú splnené zákonné predpoklady v ňom uvedené.

16. Pokiaľ ide o tieto zákonné predpoklady, v tomto smere súd ustálil, že v danom prípade nebolo žalovanou stranou sporované, že došlo k plneniam zo strany žalobcu, a to k plneniam v podobe dávok titulom invalidného dôchodku poskytovaného v rozhodnom období poškodenej. Výšku plnenia v podobe týchto dávok sociálna poisťovňa preukazovala potvrdením o výške vyplatených dôchodkových dávok. Žalovaný ani výšku týchto plnení nespochybnil. Podľa názoru súdu bola existencia, ako aj výška škody, v dostatočnej miere žalobcom preukázaná. Zavinené protiprávne konanie mal súd preukázané z právoplatného trestného rozkazu vydaného Okresným súdom v Banskej Bystrici vo veci 2T/45/2003. V nadväznosti na uvedené súd preto považoval žalobcu za aktívne vecne legitimovaného a žalovaného, ako tretiu osobu v zmysle zákonného ustanovenia, za pasívne vecne legitimovaného.

17. Súd v danom prípade zároveň ustálil i príčinnú súvislosť, keď dospel k záveru, že poskytnutím dávok z dôchodkového poistenia, na ktorý vznikol oprávnenej osobe (poškodenej) v dôsledku zavinenej protiprávneho konania tretej osoby (žalovaného) nárok, vznikla sociálnej poisťovni nepochybne majetková ujma, ktorá je pri splnení stanovených predpokladov, ktoré súd za splnené považoval,

odškoditeľná. Vykonaným dokazovaním bolo teda dostatočne preukázané, že žalobcovi vznikol nárok voči žalovanému, ktorý spôsobil svojim zavineným protiprávnym konaním invaliditu poškodenej tým, že zavinil dopravnú nehodu, pri ktorej poškodenej utrpela ujmu na zdraví, v dôsledku ktorej sa stala plne invalidnou. Súd považoval za nepochybné, že práve v dôsledku protiprávneho konania žalovaného boli poškodenej dávky dôchodkového poistenia spolu v žalovanej výške v rozhodnom období formou invalidného dôchodku vyplatené.

18. Súd tiež považoval za potrebné, z dôvodu právnej istoty, vysporiadať sa i s námietkou premlčania vznesenou žalovaným, hoci jeho právna zástupkyňa na pojednávaní uviedla, že na tejto námietke ďalej netrvá. Všeobecná premlčacia doba je v danom prípade 3-ročná a plynie od úhrady každej jednotlivéj dávky, ktorú realizuje sociálna poisťovňa mesačne, samostatne. V dôsledku toho, že ide o priebežne vyplácané dávky, uplatnenie práva na náhradu škody sa odvíja od dátumu výplaty splátky poskytnutej dávky. V nadväznosti na rozhodné obdobie vymedzené žalobcom a na dátum podania žaloby je zrejmé, že nárok nie je nepremlčaný ani sčasti.

19. V nadväznosti na všetky vyššie uvedené skutočnosti súd žalobe ako dôvodnej v celom rozsahu vyhovel. Keďže žalovaný na pojednávaní o možnosť splátok dlžnej sumy nepožiadaval, zaviazal ho súd k úhrade priznaného žalobného nároku jednorazovo, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

20. Súd považoval za potrebné vysporiadať sa na záver aj s postavením subjektu C. O., Q.. A., ktorého žalobca v žalobe označil za vedľajšieho účastníka, v zmysle vtedy platnej právnej úpravy procesného postupu súdu v civilnom konaní (Občianskeho súdneho poriadku - účinného do 30.6.2016 - žaloba bola podaná dňa 3.6.2016). V čase doručenia žaloby uvedenému subjektu bol však už platný a účinný Civilný sporový poriadok (účinnosť nadobudol od 1.7.2016), za účinnosti ktorého sa uvedený subjekt k žalobe aj vyjadroval. Z jeho vyjadrenia zo dňa 14.9.2016 na čl. 23 vyplýva, že nemá v predmetnom spore status intervenienta, nakoľko podľa jeho názoru nemá ani právny záujem na výsledku sporu. V období rokov 2002 - 2003 zaplatil za žalovaného náhradu škody spočívajúcu vo vyplatenom invalidnom dôchodku v období od 1.12.2002 do 1.9.2013 v celkovej sume 37.034,10 €. Svoj právny nezáujem na výsledku sporu odôvodňoval i ustanovením § 28a zákona o PZP, v nadväznosti na ustanovenie § 4 ods. 2 zákona o PZP účinného k 17.3.2002, podľa ktorého je poisťovateľ povinný nahradiť za poisteného poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí, účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní uvedených nárokov alebo ušlého zisku. Z uvedeného ustanovenia teda explicitne nevyplýva zákonná povinnosť poisťovne nahradiť za škodcu, teda poisteného, aj nároky uplatnené žalobcom. V prípade úhrady takéhoto nároku zo strany poisteného tento nemal možnosť domáhať sa jeho refundácie zo strany poisťovne práve z dôvodu absentujúcej právnej úpravy. Ak v minulosti k nejakej úhrade zo strany poisťovne došlo, bolo to len na základe jej slobodného, dobrovoľného rozhodnutia, nie na základe toho, že by jej takáto povinnosť vyplývala zo znenia zákona o PZP účinného k dátumu vzniku dopravnej nehody. Táto povinnosť nevyplývala ani z obsahu všeobecných poisťných podmienok pre poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Napriek uvedenému však nie je dotknuté právo žalobcu domáhať sa voči žalovanému náhradu škody podľa ustanovenia § 31 ods. 1 zákona č. 274/1994 Z.z. V uvedenom vyjadrení si uvedený subjekt uplatnil voči žalobcovi náhradu trov právneho zastúpenia v konaní, a to za prevzatie a prípravu právneho zastúpenia a písomné podanie na súd (vyjadrenie k žalobe).

21. V týchto súvislostiach (k odseku 20.) súd v nadväznosti na zákonné ustanovenia Civilného sporového poriadku (§ 81 a nasl. CSP) účinné ku dňu doručenia žaloby subjektu, ktorý žalobca označil ako vedľajšieho účastníka v zmysle Občianskeho súdneho poriadku, upravujúce možnosti a spôsoby vstupu intervenienta do sporu, vyhodnotil, že bez ohľadu na to, o aký spôsob vstupu by malo ísť, vždy sa vyžaduje súhlas (a teda aktivita, resp. iniciatíva takéhoto subjektu). Právna úprava zostala v tomto smere totožnou, nezmenenou, pretože aj v zmysle OSP sa vyžadoval súhlas takéhoto subjektu pre jeho vystupovanie v spore. V danom prípade je však z vyjadrenia tohto subjektu k žalobe zrejmé, že akýkoľvek súhlas, či aktivita v spore, absentuje, preto tento subjekt nemohol požívať postavenie intervenienta. V nadväznosti na to, že súd ďalej s týmto subjektom nekonal (s čím sa vysporiadal aj na pojednávaní, na ktorom rozsudok vyhlásil), jeho podaním sa po vecnej stránke nezaoberal.

22. V tomto smere si však súd dovoľuje poukázať v závere ešte na to, že plnenie zmluvných povinností medzi uvedeným subjektom ako poisťovateľom a žalovaným ako poisteným nebolo predmetom tohto

konania. V tomto smere odkazuje i na závery stanoviska Národnej banky Slovenska predloženého žalovaným, hoci sa nimi necítil byť viazaný, z ktorých vyplýva, že za oprávnené je možné považovať len nároky poisteného na náhradu dávok, ktoré samotný poistený ako škodca vyplatil sociálnej poisťovni z titulu náhrady škody, ktorú si podľa zákona o sociálnom poistení voči nemu po výplate samotných dávok sociálna poisťovňa uplatnila. Právo poisteného na náhradu škody voči sociálnej poisťovni by preto malo žalovanému zostať zachované.

23. V nadväznosti na uvedené (odsek 20., 21.) súd odôvodňuje aj tretí výrok vyhláseného rozsudku. Aplikujúc článok 4 ods. 2 Civilného sporového poriadku, využíjúc určitý spôsob normotvorby, keďže na takúto situáciu zákon nepamätá, v nadväznosti na to, že žalobca označil uvedený subjekt a ten bol následkom toho povinný vyvinúť aktivitu v podobe vyjadrenia k žalobe, v súvislosti s čím mu nesporene vznikli i trovy právneho zastúpenia, podľa názoru súdu je tieto trovy povinný znášať žalobca. Súd pri rozhodovaní o nároku tohto subjektu na náhradu trov, ktoré mu v tomto spore vznikli, aplikoval analogicky ustanovenie § 256 ods. 2 Civilného sporového poriadku (trovy uvedeného subjektu zavinil žalobca). Súd rozhodol zatiaľ len o nároku na náhradu jeho trov, o výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku, v súlade s § 262 ods. 2 CSP.

24. O trovách strán tohto sporu súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, keď rozhodol najskôr o nároku na ich náhradu podľa úspechu v spore. Úspešným v spore bol žalobca, ktorému vzniklo voči neúspešnému žalovanému právo na náhradu trov konania. Keďže si však žalobca náhradu trov konania neuplatnil (napokon, z obsahu spisového materiálu je zrejmé, že v priebehu celého sporu mu žiadne trovy ani nevznikli), súd mu ich náhradu nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku môže odvolanie podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, a to v lehote 15 dní od jeho doručenia, písomne, na Okresnom súde Čadca.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (označenie súdu, ktorému je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka konania, podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa z. č. 233/1995 Z. z. o exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.

Podľa § 125 ods. 3 CSP podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podania urobil.